

INFORMATIVNA BROŠURA ZA APATRIDE NA KOSOVU

**UPOZNAJTE
VAŠA PRAVA
I OBAVEZE!**

Štampanje brošure podržala je Kancelarija Šefa Misije Visokog
komesarijata Ujedinjenih Nacija za Izbeglice (UNHCR) u Prištini.
Sadržaj je isključiva odgovornost autora i ne odražava stavove
UNHCR-a.

DEFINICIJE

OSNOVNIH POJMOVA KORIŠĆENIH U BROŠURI

APATRID JE OSOBA

koju nijedna država ne smatra državljaninom prema delovanju njenog zakona.

SDP

PROCEDURA ODREĐIVANJA STATUSA APATRIDA (SDP) je administrativni proces kroz koji pojedinac može podneti zahtev za pravni status apatrida. DEPARTMAN za Državljanstvo, Azil i Migracije (DDAM) – Odeljenje za državljanstvo u okviru Ministarstva Unutrašnjih Poslova (MUP) je nadležni organ.

ODLUKA

REŠENJE O STATUSU APATRIDA izdaje DDAM i omogućava dalji proces sa Odeljenjem za Strance (DS) u okviru DDAM-a u vezi sa izdavanjem boravišne dozvole.

BORAVIŠNA DOZVOLA

odobrenje izdato od strane organa kojim se strancu dozvoljava legalan boravak na teritoriji, izdato od strane DS-a.

NATURALIZACIJA

je pravni postupak stranog lica za sticanje državljanstva zemlje u kojoj nije rođeno.

PRISTUP PRAVIMA

se omogućava nakon priznavanja pravnog statusa. Prava apatrida su definisana u skladu sa Zakonom o Državljanstvu, Zakonom o Strancima i Uredbom o integraciji stranaca i drugim zakonskim aktima koji se odnose na određene oblasti.

DOKUMENTI O CIVILNOM STATUSU

su zapisi o životnim događajima koji se vode od strane državnih autoriteta, uključujući izvode iz matične knjige rođenih, venčane listove, umrlice i sve druge potvrde usko povezane sa životnim događajima.

DRRLIS

DEPARTMAN ZA REINTEGRACIJU REPATRIRANIH LICA I INTEGRACIJU STRANACA (DRRLIS) u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) je odgovorno za izradu, sprovođenje i praćenje politika za integraciju stranaca.

UVOD

Cilj ove brošure
je da

**PRUŽI
INFORMACIJE**

licima sa priznatim statusom
apatrida i članovima njihovih
porodica, ako uživaju isti
status u pogledu prava i
usluga.

Štaviše, ova brošura će pružiti segmentirane
informacije o različitim pravima i načinu pristupa
uslugama, zajedno sa detaljnim informacijama o
relevantnim opštinskim službenicima/kontakt
osobama.

Možete se obratiti
nadležnim organim i
organizacijama, u bilo koje
vreme, za podršku
i pomoć.

IMATE **PRAVO** NA

- ✓ Informacije
- ✓ Dokumenta o civilnom statusu
- ✓ Putne isprave
- ✓ Mogućnosti zapošljavanja i obuke
- ✓ Zdravstvenu zaštitu
- ✓ Stanovanje na teritoriji
- ✓ Lična dokumenta
- ✓ Naturalizaciju
- ✓ Kurseve jezika
- ✓ Obrazovanje
- ✓ Slobodu mišljenja i veroispovesti
- ✓ Ponovno spajanje porodice
- ✓ Pristup pravdi i besplatnu pravnu pomoć
- ✓ Posedovanje imovine
- ✓ Slobodu udruživanja

INFORMACIJE

Imate pravo da dobijete informacije o svojim pravima i obavezama, kao i o procedurama od vašeg interesa, na jeziku koji razumete.

Departman za Reintegraciju Repatriranih Lica i Integraciju stranaca (DRRLIS) pri Ministarstvu Unutrašnjih Poslova (MUP) je nadležan za informisanje apatrida o njihovim pravima i obavezama tokom procesa integracije, u skladu sa Uredbom o integraciji stranaca, dostupno na: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=21006>.

Ove informacije su dostupne na Srpskom i Albanskom jeziku, kao i na jeziku koji razumeju apatridi. Osnovne informacije o integraciji se pružaju svim apatridima odmah po dobijanju pravnog statusa na Kosovu. Molimo pogledajte sledeću stranicu pomoći za dodatne resurse - <https://help.crpkosovo.org/English/integration.html>

BORAVAK NA TERITORIJI

Imate pravo da boravite na Kosovu.

Dodeljivanjem pravnog statusa apatrida dobijate zakonski osnov za boravak na teritoriji. Sticanjem statusa dužni ste da poštujete važeće zakone, kao i građani. Ne smete biti uključeni u aktivnosti koje bi mogle biti protivne pravilima i redu.

DOKUMENTI CIVILNOG STATUSA

Činjenice rođenja i smrti možete upisati u opštinskim matičnim knjigama prema mestu vašeg prebivališta

Opštinske Kancelarije Civilnog Statusa u vašoj opštini prebivališta će vam ponuditi sve usluge vezane za registraciju rođenja i smrti, osim prava na brak i državljanstvo, u skladu sa Zakonom o civilnom statusu, Zakonom o državljanstvu i srodnim podzakonskim aktima.

LIČNA DOKUMENTA

Nakon što vam se odobri status apatrida, imate pravo da podnesete zahtev i dobijete boravišnu dozvolu sa privremenim boravkom

Opremljeni rešenjem apatrida morate podneti zahtev za boravišnu dozvolu za privremeni boravak (lična karta). Svaka osoba lično podnosi zahtev u Odeljenju za strance u okviru DDAM-a MUP-a u Prištini. Za decu apatride, do 18 godina, zahtev za izdavanje lične karte podnosi njegov zakonski zastupnik ili zakonski staratelj.

Rok važenja lične karte je jedna (1) godina, uz mogućnost obnove. Zahtev za produženje lične karte sa privremenim boravkom sličan je inicijalnom zahtevu, uz preduslov ličnog podnošenja zahteva sedam (7) radnih dana pre isteka iste.

Nakon izdavanja lične karte, biće vam omogućen pristup svim ostalim pravima.

PUTNE ISPRAVE

Imate pravo na putnu ispravu za apatride

Zahtev za izdavanje putne isprave za lice bez državljanstva podnosi se lično Odeljenju za Strance pri DDAM, MUP u Prištini.

NATURALIZACIJA

Pet godina nakon priznavanja statusa apatrida možete predati zahtev za naturalizaciju

Imate pravo da podnesete zahtev za državljanstvo Kosova na osnovu naturalizacije. Imate pravo da predate zahteve za državljanstvo Kosova putem naturalizacije nakon pet (5) uzastopnih godina redovnog i neprekidnog boravka, počevši od dana priznavanja vašeg statusa apatrida.

MOGUĆNOSTI ZAPOŠLJAVANJA I OBUKE

Biti u mogućnosti da se obučite i nađete posao je dodatna vrednost za vašu integraciju u društvo

Sve informacije o mogućnostima, uslovima i aktivnim tržišnim merama dostupne su kod DRRLIS-a. Kosovska Agencija za Zapošljavanje i Kancelarije za Zapošljavanje igraju bitnu ulogu u vašem povezivanju sa mogućnostima zapošljavanja i stručnog usavršavanja, obezbeđujući pravičnost bez diskriminacije. VTC i drugi pružaoci usluga stručnih obuka nude obuku i kurseve za profesionalne veštine. Obratite se birou za zapošljavanje u vašoj opštini prebivališta i registrujte se. Zavod za zapošljavanje će, preko svojih lokalnih ureda, ponuditi savetovanje, profilisanje i usmeravanje koje će vam pomoći u pronalaženju odgovarajućih prilika na tržištu rada.

KURSEVI JEZIKA KOJE NUDI DRRLIS

Poznavanje
dodatnog jezika
omogućava
lakšu
integraciju sa
zajednicama u
lokacijama
vašeg
prebivališta

MUP/DRRLIS, u saradnji sa relevantnim obrazovnim institucijama i organizacijama, nudi kurseve jezika.

Kursevi jezika su dostupni na službenim jezicima na nivoima A1 ili A2. Biće obavljena inicijalna provera znanja jezika i bićete smešteni na odgovarajući nivo kursa jezika. Poznavanje jezika je važan preduslov za uspešnu naturalizaciju u skladu sa zadatim vremenskim okvirima.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Vaše zdravlje je
od suštinskog
značaja, i usluge
su dostupne za
rešavanje svih
vaših briga

Pravo na pristup primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti imaju apatridi pod istim uslovima kao i svi korisnici javnih ustanova.

OBRAZOVANJE

Obrazovanje je
put ka svetlijoj
budućnosti

Pravo na pristup osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju, imaju lica bez državljanstva pod istim uslovima kao i svi korisnici javnih ustanova.

SLOBODA MIŠLJENJA I VERA

Možete slobodno praktikovati svoju veru bez diskriminacije.

Imate pravo da slobodno upražnjavate i izražavate svoja verska mišljenja i uverenja bez diskriminacije.

SPAJANJE PORODICE

Ujedinjenje porodice, kamen temeljac vaših prava

Imate pravo da podnesete zahtev za spajanje porodice na Kosovu pod uslovima predviđenim Zakonom o strancima. Da biste pokrenuli proces, morate lično da podnesete zahtev Odeljenju za Strance u okviru DDAM-a pri Ministarstvu Unutrašnjih Poslova u Prištini.

PRISTUP PRAVDI I BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

Vaša prava su važna. Pristup pravnoj pomoći i pravdi je zagarantovan

Imate pravo na besplatnu pravnu pomoć ako nemate dovoljno finansijskih sredstava da pokrijete troškove. Možete dobiti pomoć u sastavljanju tužbi i žalbi i biti zastupani pred upravnim organima i nadležnim sudovima. Besplatnu pravnu pomoć Vam pružaju Agencija za Besplatnu Pravnu Pomoć i CRP/K.

POSEDOVANJE IMOVINE

Posedovanje
imovine je samo
još jedan korak ka
efektivnoj
integraciji

Imate pravo na posedovanje pokretne i nepokretne imovine pod istim uslovima kao i strana lica.

SLOBODA UDRUŽIVANJA

Možete se
pridružiti
profesionalnim
organizacijama i
imati koristi od
njih

Imate pravo da se pridružite ili postanete član organizacije koja predstavlja zaposlene, poslodavce ili druge profesije i da primite beneficije od tih organizacija.

VAŠE **OBAVEZE** NA KOSOVU

Nakon priznavanja statusa apatrida, morate se pridržavati pravila važećeg pravnog poretka, kao i pridržavati se preduzetih mera za održavanje javnog reda.

PODRŠKA INTEGRACIJI

Imate pravo na podršku specifičnim merama integracije iz DRRLIS-a koji će proceniti individualne zahteve i razviti personalizovani plan integracije.

Da biste započeli proces, kontaktirajte Opštinsku Kancelariju za Zajednice i Povratak (OKZP) u vašoj opštini prebivališta.

DRRLIS će implementirati razvijeni personalizovani plan integracije u bliskoj saradnji sa relevantnim centralnim institucijama i opštinskim odeljenjima u opštini vašeg prebivališta.

VAŽNI **DOKUMENTI** ZA KONSULTACIJU

Zakon o državljanstvu, dostupan na:

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8873>

Zakon o strancima, dostupan na:

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8876>

Uredba za integraciju stranaca, dostupna na:

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=21006>

Zakon o civilnom statusu, dostupan na:

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2743>

KOGA MOŽETE **KONTAKTIRATI**?

Departman za Državljanstvo, Azil i Migraciju (DDAM) /MUP

Tel: + 383 38 200 19 596
Adresa: Ul. "Luan Haradinaj" BB Priština

Odeljenje za Strance/DDAM/MUP

Tel: +383 38 200 19 027
Adresa: Ul." Luan Haradinaj" bb Priština

Departman za Reintegraciju Repatriranih Lica i Integraciju Stranaca(DRR LIS)/MUP

Tel: +383 (0) 38 521 266
Centrex: +383 (0) 200 76 731
Adresa: Ul." Luan Haradinaj" bb, Priština
<https://mpb.rks-gov.net/>

Agencija za Besplatnu Pravnu Pomoć

Tel: 038 200 18 941; 038 200 18 950
Email: info.anjf@rks-gov.net
Kancelarija u Prištini: Ul."Zenel Salihu" br.30

UNHCR- Kancelarija Šefa Misije u Prištini

Tel: + 383 38 241 509, 0800 22 888
Email: OCMPristina@unhcr.org
Adresa: Ul. " Lorenc Antoni" br.26 , Priština

Program Građanskih Prava - Kosovo (CRP/K)

Tel: 383 (0) 38 243- 610/611
Email: crp@crpkosovo.org
Adresa: Ul."Lorenc Antoni" br.15, Priština

**ZNAJ SVOJA
PRAVA I
OBAVEZE**

MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME
MINISTARSTVO UNUTRASNJIH POSLOVA
MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS

CRP/K

PROGRAMI PËR TË DREJTAT CIVILE KOSOVË
CIVIL RIGHTS PROGRAM KOSOVO
PROGRAM GRAĐANSKIH PRAVA KOSOVA

INFORMATIVNA BROŠURA ZA APATRIDE NA KOSOVU

UPOZNAJ SVOJA PRAVA I OBAVEZE

JAVITE SE

+383 38 243 610

crp@crpkosovo.org

www.crpkosovo.org
help.crpkosovo.org/statelessness

